కథానిక:

బడికి

శ్రీ కొమరగిరి నరసింహారావు

తెల్లవారింది. పొద్దు పొడిచింది. తోటి పిల్లలంతా అప్పుడే చక్కగా ముస్తాబై బళ్లోకి వెళ్తూన్నారు. వాసు యింకా నిద్ర లేవలేదు. తల్లి యిక్కడికి ఒకమాటు లేపింది. లేచి ఆమె వెళ్ళిపోగానే కళ్ళు నులుముకుంటూ మళ్ళీ పడుకుని ముసుగు యింకా బాగా బిగించాడు.

వాకిట్లో సూరాయి గొంతు—"ఏమండీ, మీవాసు బళ్లో కెళ్లాడూ?" వాడికి రోజూ అలవాటు బళ్లోకి వెళ్తూ వాసును కేకేసి వెళ్లటం. రాధమ్మ అక్కడే ముగ్గువేస్తున్నది.

"లేదు నాయనా, వాడింకా లేచినట్టే లేదు. ఉండు బాబూ, ఒక్క నిముషముండి వాణ్ణి కూడా తీసికోవెళ్దువుగాని" అంటూ ఆమె చకచకా లోపలికి వెళ్ళింది.

సూరాయి గొంతు వినగానే ముఖంమీద ముసుగుతీసి వింటూన్న వాసు తల్లి లోపలికి వెళ్లగానే "చచ్చానురా" అన్నట్టుగా గభుక్కున మళ్లీ ముసుగు పెట్టుకుని యింకా గట్టిగా ముడుచుకున్నాడు.

"ఒరేయ్, లేవ్వా ఏంరా యింకా? ఓరి దొంగ వెధవా, నన్ను చూసి ముసుగు బిగిస్తూన్నావా? లే, చూడు, ఎంత పొద్దెక్కిందో..., ఊఁ, లేవ్వేం" అని అరుస్తూ దగ్గరికి వచ్చింది రాధమ్మ.

వాసు మాట్లాడలేదు. "నిజమయిన నిద్రయితేగా తెలివిరావటానికి! సూరాయి చూడు అప్పుడే వెళ్తూన్నాడు బళ్లోకిలే, నీవు గూడ వెళ్దువుగాని...ఊఁ, త్వరగా," అంటూ ఆమె వాణ్ణి అటూ యిటూ పొర్లించింది.

"అబ్బ, ఉండవే, చలి పుడ్తూంటేనూ" అని ముసుగుతీయకుండానే గుణిచాడు వాసు.

"చలీ లేదు, పులీ లేదు, లేవరా సన్యాసీ. చెపుతుంటే నీకు కాదూ" అని ముసుగు లాగేసి, "మెల్లిగా చెపుతే వింటావా? ఇవ్వాళ ఏం తేముంది?" అంటూ లేవదీసి కూర్చోబెట్టింది రాధమ్మ.

"అబ్బ బ్బ బ్బ బ్బ, పోవే, చలి బుట్టి ఛస్తూంటేనూ...పూరిక్కే" అని విసుగ్గా లేచి తూలుతూ కాలికి బందాలు పడ్తూన్న దుప్పటిని తొక్కుకుంటూ సగం మంచంమీదా, సగం నేలమీదా వదలివేసి తూలుతూ వెళ్లి దొడ్లో తులసమ్మ అరుగుమీద కూలబడ్డాడు వాసు.

రాధమ్మ నీళ్ళూ పండ్లపొడి పొట్లమూ తీసికోవచ్చి అక్కడ పెట్టి "ఊఁ, త్వరగా మొహం కడుక్కో. కాఫీ తాగి బడికి వెళ్దూగాని. సూరాయి యిందాకట్నుంచీ కూర్చున్నాడు నీకోసం" అన్నది త్వర పెడుతూ.

"చావక పోయినాడూ కూర్చోక పోతే" అని గొణుక్కున్నాడు వాసు. సూరాయీ, వాసూ ఒకరి నొకరు వదలిపెట్టి నిమిషం వుండలేరు. కాని యిలాంటి సమయంలో వాణ్ణి అమాంతంగా మింగివెయ్యా లనిపిస్తుంది వాసుకు. బళ్లోకి వెళ్ళేవాడు వాడిదోవన వాడు వెళ్ళక ప్రతిరోజూ ఏదో ప్రత్యేకంగా పనిపెట్టుకొని వచ్చి తన నెందుకు పిలవాలి? రోజూ ఎందుకూ వాడికీ లేనిపోని వుద్యోగం? అందులో వాడికి బాగా జ్ఞాపకం వాళ్ళ నాయనమ్మ ఎప్పుడో చెప్పిన మాటలు—పొద్దుటి పూట పిల్లలు ఎది గేవ మయమనీ అప్పుడు పిల్లలను నిద్ర లేపగూడదనీ. ఇంతకూ నాయనమ్మ బ్రతికివుంటే తనకు యిన్ని అగచాట్లెందుకు కలిగేవి. ఇంకా నాలుగైదేండ్లపాటు తను బాగా ఎదిగిందాకా ఆమె జీవించివుంటే ఎంత బాగుండేది! నాన్న—ఆయన ఆఫీసుపనేమిటో ఆయనేమిటో కాని యీ విషయంలో బొత్తిగా జోక్యమే లేదు. అత్తయ్యకు తన మీద అపేక్షేకాని వస్తే నాలుగురోజులన్నా వుండదు. అయినా నాయనమ్మ పోయినప్పటినుంచీ అమ్మకు ఆమె మాటంటే లెక్కలేకుండాపోయింది. అందుకనే యిదివరకు కొంత అడ్డమయినా వస్తుండేది—యిప్పుడు ఏమీ కల్పించుకోకుండా అమ్మ నానాచివాట్లు పెట్టి మొట్టికాయలు వేస్తూంటే గుడ్లెళ్ళపెట్టుకొని చూస్తూ వెళ్లిపోయింది. అందుకనే అమ్మ చీటికిమాటికీ చితకపొడుస్తూంటుంది. అన్నయ్య తానేమో మహాలాభబుద్ధిమంతుడిలాగా మాటిమాటికీ చాడీలు చెప్తూ సందుదొరికినప్పుడల్లా నాలుగు అంటిస్తూ వుంటాడు. వాడు మాత్రం చిన్నప్పుడు తనలాగా చెయ్యలేదూ?

"ఏమిటిరా ఆలోచన, నోట్లో వేలుపెట్టుకుని, వెధవ ఆలోచనా నువ్వూనూ? ఎంతసేపూ మొహం, మొద్దులు!" అని కేక వేసింది వంటయింటి గుమ్మంలోంచి రాధమ్మ. వాసు ఉలిక్కిపడి చెంబెడు నీళ్లూ గబగబా కుమ్మరించి మొహం కడుక్కోడం పూర్తిచేసి వచ్చి అత్తయ్య పైట చెంగుతో ముఖం తుడుచుకున్నాడు.

"ఊఁ. ఇదిగో కాఫీ, కానీ త్వరగా" అని కాఫీ అందించింది తల్లి. ఉక్కిరి బిక్కిరవకుండా కాఫీ అందుకున్నాడు వాసు.

"అబ్బ! కాలుతున్నదే" ఒక్క గుక్కెడు పీల్చి అన్నాడు వాసు.

"కాలటంలేదు, పేలటంలేదు; తాగరా మళ్ళా. అన్నీ దొంగ వేషాలు!" అని గ్రుడ్లురిమింది రాధమ్మ.

వాసు ఉక్కవపేసులాగా మళ్ళీ కొంచెం కాఫీ పీల్చి ముఖం చిట్లించి, "అబ్బ, అమ్మా, చేదుగా వుందే" అన్నాడు.

"మా కెవరికీ లేని చేదు నీ కెక్కణ్ణించి వచ్చిందిరా, మకురు కాష్టలం కాకపోతే"

"ఏమో, నాకేం తెలుసునేం. చూడు ఎంత చేదుగా వుందో. పంచదార కలపకుండా నాకు పైపై కాఫీ పోసి మీరంతా పాపం అడుగుది పోసుకున్నారేం?"

"అయితే ఏమంటావురా ఏడుపూ?"

"కొంచెం...పంచదార...వెయ్యి" బుడ్డ మాటతో వెళ్ళబెట్టాడు వాసు.

"ఊఁ ఏడువు, అయితే, అని చెంచాతో పంచదార వేసింది కాఫీ గ్లాసులో.

కొంచెంతినంగా చెంచాతో పంచదార కలుపుతూ గుక్కగుక్కకూ ఊదుకుంటూ మెల్లిగా కాఫీతాగి లేచాడు వాసు.

"ఇదిగో, చొక్కా లాగూ తొడుక్కో" అందించబోయింది తల్లి. వాసు పరకాయించి చూసి, "ఎప్పుడూ యీ లాగూ చొక్కానా, పాతైనవి. చొక్కా అంతా చినిగి పోయింది చూడమ్మా, లాగూకు పక్కజేబు లేనేలేదు." అని చొక్కా అందుకుని చూపించాడు.

"అబ్బో, దొరతనం అంతా బండ్లమీద పోతూన్నదిరా. అయ్యగారు పతుకుతున్నారని రోజూ ఒక కొత్తచొక్కాలాగూ తీసికోవచ్చి యిస్తారు, పాపం. ఊఁ, చూస్తావేంరా. తొడుక్కో" గదమాయించింది రాధమ్మ.

"ఎట్లా తొడుక్కోవాలేం, అంతా యిట్లా చినిగిపోతే?" చిరుగు చూపిస్తూ పొంగివచ్చే ఆవేదనను బిగబట్టుకుని అన్నాడు వాసు. అసలు బళ్లోకి పోవటం యిష్టంలేకపోతే ప్రతి వస్తువునెగ్గా చేసేమేం.

"ఎట్లా తొడుక్కోవాలా—ఒక్కటంటే ఒక్కటే తెలుస్తుంది. త్వరగా తొడుక్కుంటావా, వాయిత తగలాలా? ఏం, మెల్లిగా వినేటట్టు లేదే. ఎందు కెందుకని చూస్తూంటే గారాబం ఎక్కువయిపోతూన్నది. ఎక్కువకామా మరీ, ఆ అమ్మ యీ అమ్మ నెత్తి నెక్కించుకుంటుంటే!" మొదలెట్టింది మళ్ళీ. పిలుపు నప్పుడల్లా ఎలుకమీదనో పిల్లిమీదనో పెట్టి సూటిపోటుగా అంటిస్తూనే వుంటుంది ఆడబిడ్డకు. అయినా పాపం, ఆమె యివన్నీ లెక్కచెయ్యదు. పిల్లలంటే ఆమెకు మొదటినుంచీ అమితమయిన ప్రేమ. అందుకని ఎవరెన్ని అన్నా నన్నకాదనుకుని భరిస్తూవుంటుంది.

ఇక గత్యంతరంలేక వాసు చొక్కాలాగూ తొడుక్కోబోతుంటే ఆమె వాడి చేయి పట్టుకుని "ఇల్లారా బాబూ, నే తొడుగుతాను" అని తీసికెళ్లి చొక్కాలాగూ తొడిగి క్రాపు దువ్వి బొట్టుపెట్టింది. చిన్నబోయిన ఆ చంటివెధవ ముఖానికి ఎక్కడలేని కళ వచ్చింది. తనంటే ఎవరికీ కనికరం లేకపోయినా అత్తయ్యవిశాల గభీరహృదయంలో వాడికి కావలసినంత సానుభూతి. ఆమె ఎప్పుడూ ఎక్కువగా మాట్లాడదు. అయినా ప్రతికార్యంలోనూ ప్రేమ తొణకిసలాడుతూంటుంది. హృదయం మాతృత్వం ఎరుగని ఒకానొక అవ్యక్తవాంఛతో ఉడికిపోతూంటుంది. మెల్లిగా పిల్లవాడి జుట్టూ చెక్కిళ్ళూ నిమిరి "బాబూ, మా వూరు వెళ్దాం వస్తావూ? పండగవెళ్లిందాకా వుండివత్తూగాని," అని అడిగింది. వాసు ముఖం మధ్యాహ్నం పూవులాగా అంతలో వికసించి మళ్ల మరుక్షణంలోనే అనుమానగ్రస్తమయింది. "అత్తయ్యా, మీ వూళ్లో కూడా బడి వుందా?" అని అమాయకంగా అడిగాడు. ఆ చిన్న ప్రశ్నతో ఆమెసర్వాంగమూ జలదరించింది. అందులో ఎంత భయం నిండివుంది. ఆ పసిగుండె అగ్నిపర్వతంలాగా అణచుకోలేనిఆవేదనతో ఎంత కుమిలిపోతున్నది! ఆమె ఏమీ చెప్పలేక ఒక్కక్షణం తటపటాయించి, "లేదులే బాబూ, లేదులే. హాయిగా వుండొచ్చు"అని సంతృప్తిపఱచి, బళ్లోకి వెళ్లిరా బాబూ, లేకపోతే అమ్మ కొడుతుంది. మధ్యాహ్నం నాన్నతో చెప్పి రేపు వూరికి వెళ్దాంలే. త్వరగా పలకాపుస్తకం తీసుకునివెళ్లు. మళ్ళీ అమ్మ వస్తుంది" అని పలకా పుస్తకమూ సంచిలో పెట్టి అందించింది.

ఆమె మాటలు వాసుకు చాలావఱకు తృప్తిని కలిగించినవి. అత్తయ్య ఎంత మంచిది! ఆమె ఎప్పుడూ యీ వూళ్ళో వుంటే ఎంత బాగుంటుంది! ఇక్కడికి వచ్చినప్పుడల్లా కొత్తబట్టలు కుట్టించుకోవస్తుంది. ఆడుకోటానికి ఎన్నో వస్తువులు తీసుకోవస్తుంది. ఆమె గనుక అడ్డురాకపోతే అమ్మచేతిలో యీ పాటికి తన పని అయిపోయి వుండేది.

వాసు వుత్సాహంతో సంచి అందుకున్నాడు. వీథి వైపు రెండడుగులు వేసి జేబు తడుముకుని ఆగి వెనక్కి తిరిగి "అత్తయ్యా" అని పిలిచాడు. రాధమ్మ దొడ్లోనుంచి వస్తూ, "ఆఁ, ఏం, యింకా పూర్తికాలా, ముస్తాబు?" అని గర్జించింది. అత్తయ్య మాట్లాడలేదు. వాసుగుండెలలో రాయి పడింది. గుడ్లెళ్ళబెట్టి "బలపం లేదు" అన్నాడు.

"ఏం, ఏమయింది"

"ఎక్కడో పోయింది."

"ఎందుకు పోయింది?

"జేబుకు చిల్లి లేదేం మరి? యీ చిల్లిలోంచి పోయింది." వాసుకు భలే జవాబు చెప్పాననిపించింది. చినిగిన చొక్కా యిచ్చినందుకు తగినశాస్తి చేశానని లోలోపల మురిసినా, మళ్ళీ తల్లి ఎక్కడ మీదపడి గూబలు వాయిస్తుందోనని గుండెల్లో పింజం పింజం అంటూనే వుంది.

అన్నట్టుగానే నెత్తిన ఒక్క మొట్టు మొట్టి పళ్లు ఓగించి, "రోజూ ఒక బలపం పారేస్తుంటే ఎక్కడనుంచి తీసికో వస్తార్రా, గాడిదా?" అని చెవులు పిండింది.

రోజూ తగిలే మొట్టికాయలతో వాడి తల యిదివఱకే కాయలు కాచి పోయింది. పోను పోనూ వాడికి అవంటే లెక్కలేకుండా పోయినది. అంటే యిది యీ రోజు కొత్త కాదుగా. ఇప్పటికి ఎన్ని బలపాలు పారేశాడో! ఎన్ని మాట్లు తలకాయకూ అమ్మ మొట్టికాయలకూ యుద్ధం జరిగిందో! అయినా ఆ తల్లిబాధ పడలేక బలపాన్ని పిన్నీసుతో బరం పట్టి పిన్నీసుకూ దానికి దారంకట్టి ముందు చొక్కాపట్టీపై పొరకు చిన్న గుండీ బొక్కంత బొక్కపొడిచి దాంట్లో దోపుతూండేవాడు. నిన్న కర్మం చాలక మఱచిపోయి జేబులో వేసుకుంటే ఎక్కడో పోయింది. చస్తాడా మరీ. జ్ఞాపకం వుండి చావదాయెను.

గుడ్ల నీళ్ళు కుక్కుకుంటూ జవాబు చెప్పకుండా సంచి భుజానికి తగిలించుకుని నిల్చున్నాడు వాసు. అత్తయ్య యెక్కడనుంచో ఒక బలపపు పిక్క వెతికి తీసుకోవచ్చి, "బాబూ, యిదిగో, యీ బలపం తీసుకో. జాగ్రత్తగా సంచిలో వేసుకుని దాచుకో" అని సంచిలో వేసింది.

"ఊఁ. ఇక వెళ్ళు. ఈ బలపం పారేశావా వీపు పగిలిందన్నమాటే" వాడి చేయిపట్టుకొని వీథిగుమ్మం దాకా పంపించింది రాధమ్మ.

సూరాయి మొద్దులాగా అక్కడే కూర్చుని వున్నాడు. ఊరికే కూచుంటే తోచక పుస్తకంలో ఒక్కొక్క ఆడబొమ్మకూ మీసాలు పెట్టి పంగనామాలు పెడ్తున్నాడు. వాసు రావటం చూచి గబగబా పుస్తకం మూసివేసి సంచిలో పెట్టి సంచి భుజానికి తగిలించుకున్నాడు. మెట్లు దిగి రోడ్డుమీద నిల్చుని "ఏం, వాసూ, వెళ్దామా?" అని అడిగాడు. వాసు మూగగా సమాధానం చెప్పి మెట్లు దిగి వీథిలో నిల్చుని బడికేసి చూశాడు.

బాగా పొద్దెక్కింది. ఎండ చురుగ్గా సూదుల్లాగా గుచ్చుకుపోతున్నది. వీథిలో కొయ్యకు కట్టివేసిన ఆవుదూడ పాలకు వేళ అయి అంబా అని అరుస్తూన్నది.

వాసు ముఖంలో మళ్ళీ ఎందుకో సందేహచిహ్నాలు పొడసూపినవి. అమ్మ యింట్లోకి వెళ్ళింది. అత్తయ్య అక్కడే అరుగుమీద నిల్చుని వుంది.

"అత్తయ్యా," అని పిలిచి రెండు అడుగులు వెనక్కి వేశాడు వాసు.

(20వ పేజీ చూడుడు)

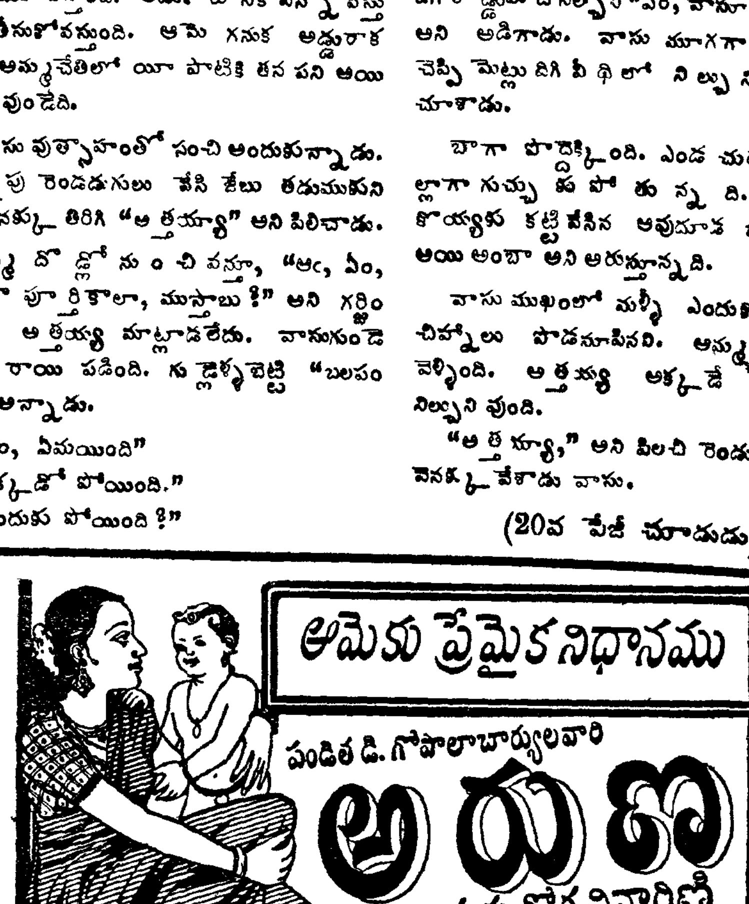

అరుణ స్త్రీలకు వరప్రసాదం వంటిది. ఇది స్త్రీలకు కలిగే ఋతుసంబంధ వ్యాధు లన్నిటిని పారద్రోలి జీవనమునకు ఆనందమును, మాధుర్యమును, పోరటమును చేకూర్చును.

ఆయుర్వేదాశ్రమం లిమిటెడ్, మదరాసు 17.

బాపూజీతో నా పరిచయం

[17వ పేజీ తరువాయి]

హిందీ ప్రచార సంఘప్రతినిధిగా నేనుకూడ హాజరయ్యాను. అప్పటి కింకా జవహర్లాల్ నెహ్రూ, ఆజాద్, రాజేంద్ర ప్రసాద్, డా॥ పట్టాభి ప్రభృతులు జైళ్లలోనే మ్రగ్గుతున్నారు. గాంధీజీ తన అధ్యక్షోపన్యాసంలో వారి విషయమై ప్రస్తావిస్తూ "నాయకులను విడుదల చెయ్యవలసిందిగా నేను ప్రభుత్వాన్ని యాచిస్తానా? మనం నిర్మాణ కార్యక్రమాన్ని తీవ్రంగా కొనసాగిస్తే మన శక్తి యినుమడిస్తుంది. అప్పుడు వారంతట వారే విడుదలవుతారు. అంతే కాని వాళ్లంతా జైళ్లలో చచ్చినా సరే, ప్రభుత్వాన్ని మటుకు యాచించను వారిని విడుదల చెయ్యవలసిందిగా" అని గద్గదస్వరంతో గాంధీజీ పలికిన పలుకులు యీనాటికీ నా చెవులలో ప్రతిధ్వనిస్తున్నాయి. ప్రభుత్వ విధానంపట్ల గల కోపాతిరేకంవల్ల జేవురించిన ఆ ముఖమూ, అనుచరులు జైళ్లలో అనుభవిస్తున్న కష్టాల్ని తలంచుకుని పడే ఆవేదనవల్ల కంపిస్తున్న అధరమూ, "చచ్చినా సరే, ప్రభుత్వాన్ని యాచించను" అనే దృఢప్రతిజ్ఞను సూచించే జ్యోతిర్మయనేత్రయుగ్మమూ యిప్పటికి నా కళ్లయెదుట ప్రత్యక్షంగా కనుపిస్తున్నాయి.

బాపూజీ మాటలేకాదు, చేతలుకూడా, ఒక్కొక్కప్పుడు మహాకఠోరంగానూ, ఒక్కొక్కప్పుడు అతి మృదువుగానూ వుంటాయి. కొన్ని పెద్దవిషయాల్లో మిక్కిలి లొంగుబాటుతనమూ, కొన్ని చిన్న విషయాలలో అమితమైన పట్టుదలా కనుపరుస్తారా అని పిస్తుంది. "స్వరాజ్యం యివ్వండని, బ్రిటిష్ ప్రభుత్వం ముందు సాగిలపడతా" నన్నారు బాపూజీ ఒకమాటు. ఆశ్రమంలో పెట్టెకు చిన్న తాళం వేసిందని, భార్య కస్తూరిబాయితో సంవత్సరం మాట్లాడలేదు. "వజ్రాదపి కఠోరాణి, మృదూని కుసుమా దపి" అనే ఉక్తి బాపూజీ పట్ల సంపూర్ణంగా అన్వయిస్తుంది.

"బాపూ" అంటే నాన్న అని అర్థం. గాంధీజీ తన బిడ్డలకే కాదు, యావద్భారతప్రజలకూ - కాదు, కాదు, అఖిల ప్రపంచానికీ తండ్రి అయ్యాడు. అందుకనే ఆయనను "బాపూజీ" అని పిలుచుకుంటూ, మనమంతా అతిసన్నిహితుని చేసుకున్నాం. అందుకనే, ఆయన మనని విడిచి వెళ్లేసరికి యింతగా పరితపిస్తున్నాం. బాపూజీభౌతిక శరీరాన్నిక మనం చూడలేం. ఆయన వాణి నిక ప్రత్యక్షంగా వినలేం. కాని విశ్వశరీరాన్ని ధరించి, ప్రణవనాదంతో తన వాణిని మేళవించి బాపూజీ తరతరాలకూ తన దివ్య సందేశాన్ని అందిస్తూనే ఉంటారు. ఆ సందేశాన్ని అందులో గల శక్తి మనకు ప్రసాదింపబడు గాక!

గ్రామపంచాయతీలు

(7 వ పేజీ తరువాయి)

నకు గ్రామాదులలో నివసించు ప్రజానీకము అభిలషించుచున్నారు. కాని నగరముల నుంచి పట్టణకేంద్రములనుండి అధికారపదవుల నపేక్షించి రాజ్యాంగ విధానము నిర్వహించు పెత్తందారీ ప్రభుత్వం కోరుటలేదు. పంచాయితీలకు పరిపాలనా విధానములో భాగము కావలెనని కోరుతున్నారుగాని లోకలు సెస్సులో వాటా, భూమి పన్నులో వాటామాత్రమే కోరుటలేదు.

కాంగ్రెసువారు స్వతంత్రభారతదేశమున అధికారపదవిలో నున్నందుకు గ్రామసీమలకు స్వతంత్ర పంచాయితీ పరిపాలనము ప్రసాదించిన పక్షమున ప్రతిష్ఠలు నిలబడును గాని, లేనిచో ఇదివరలో గాంధీమహాత్ముడు వెలిబుచ్చిన ఆదర్శకములకు—కాంగ్రెసు హైకమాండు వారి వాగ్దానములకు, కాంగ్రెసు నాయకుల సందేశములకు భంగము వాటిల్లును. ఎనిబిసెంటు అమ్మ హోమురూలు ప్రణాళికలో పంచాయితీ పునాదిపై దేశరాజ్యాంగవిధానమంతయు నిర్మింపబడవలెనని సూచించినది. అగ్రవాలాగారుగాంధియుక్త పరిపాలనా ప్రణాళికలో గ్రామ పంచాయితీల పునాదులమీదనే రాజ్యాంగసౌధమునంతయు నిర్మించెను.

ప్రస్తుతం ప్రవేశపెట్టుబోయే పంచాయితీ బిల్లు ముసాయిదాలో ఏమైనా పంచాయితీలు స్వతంత్ర నిర్వహణమునకు అవకాశములు కలిగియున్నవాయని ప్రశ్నించుటకంటే, లేవని చెప్పక తప్పదు. స్థానిక స్వపరిపాలక పునాది పంచాయితీ కాకుండగా జిల్లాబోర్డులను వీటిసెత్తిపై ప్రతిష్ఠాపించేటట్లున్నది. జిల్లాబోర్డులను రద్దుచేయమని ప్రజాభిప్రాయము వేయినోళ్ల వ్యక్తమైనది. ఇంతకాలము వీటిని నామమాత్రావశిష్టముగా చేసిపెట్టారు. మరల వీటి పునఃప్రతిష్ఠాపన యెందుకూ ? నేడు పంచాయితీల సక్రమ నిర్వహణమునకు కావలసినది-ఫిర్కా పంచాయితీలు, తాలూకా పంచాయితీలు—జిల్లా పంచాయితీలు, రాష్ట్రపంచాయితీలు యీ గ్రామ పంచాయితీలనుండి ఏర్పడాలి. ఈపంచాయితీల అభిప్రాయముతో పరిపాలనావిధానము నడుపబడాలి ఇప్పుడు ఫిర్కాలలో, తాలూకాలలో, జిల్లాలో పనిచేసే ప్రభుత్వ సిబ్బంది యంతయు ఆయా ప్రాంతీయ పంచాయితీల సలహాలపై ప్రజాహితైక కార్యములను నిర్వహించాలి. ఇట్లు పరిపాలనా విధానమును పంచాయితీలతో ఐక్యము చేసిన లంచగొండితనము రూపుమాసిపోవును. అవినీతి తగ్గిపోవును. ఉద్యోగులు ప్రజలను నెత్తికొట్టే అధికారులుగాక ప్రజల యోగక్షేమములు చూచి వారి అభ్యున్నతికి పాటుపడే ప్రజాసేవకులుగా నుందురు. వివిధ శాఖల ఉద్యోగులు పంచాయితీ పరిపాలనము

ఢిల్లీ ఇంద్రప్రస్థ(బాలికల)కాలేజి ఆటల పోటీలలో పాల్గొంటున్న విద్యార్థినులు.

క్రింద వివిధ శాఖలను నిర్వహించుచు ప్రజలకు బాధ్యులై పరిపాలనావిధానము దానంతటదే మారిపోవును. నేటి పరిపాలనావిధానము అంతరులపై అంతరులు నిర్మింపబడి పులిమీద పుట్రలాగ క్రిందివాడు పైవానిని లోబరచుకోడంలోను, పైవాడు క్రిందివానిని పీడించుకు తినడంలోను అందరూ కలసి ప్రజల నెత్తికొట్టడంలో బాగా యుపచరించింది. ఇది పరప్రభుత్వవిధానములోని ఆయువుపట్టు క్రిందనుంచి పైకి, గ్రామమునకుంచి రాజప్రతినిధివరకు ఊర్ధ్వ దృష్టేగాని అధోదృష్టిలేదు. క్రిందనున్న ప్రజలు వీరి దృష్టిలో ఆనలేదు. అందుమూలముననే ప్రజలూ,పంచాయితీలూ పరప్రభుత్వ పరిపాలనా విధానములో నామరూపములు లేకుండగా పోయాయి. ఈ విధానము మారడానికి ప్రభుత్వాధికారులను ప్రజాసేవకులుగా చేయడానికి స్వతంత్ర భారతదేశములో వయోజన వోటింగు పద్ధతిని పంచాయితీరాజ్యస్థాపనముతప్ప వేరు గత్యంతరములేదు.

బడికి

(11 వ పేజీ తరువాయి)

"ఏం, నాయనా?"అని చేరవచ్చితలను నిమురుతూ అత్యంత ఆప్యాయంగా అడిగింది అత్తయ్య.

వాసుముఖం మంచి గుమ్మడిపూవు లాగా ముడుచుకు పోయింది. చెప్పటానికి సందేహిస్తున్నాడు.

"చెప్పు బాబూ, చెప్పు, భయంలేదులే" ని ఆమె వీపు తట్టింది.

"బడొదిలిపెట్టేవేళకు ఆలశ్యంగా వచ్చావని పంతులుగారు కొట్టారత్తయ్యా" అని బిక్కమొగం పెట్టాడు వాసు.

"ఓసి యింతే కదా, ఫరవాలేదులే. ఇదిగో ఒరేయ్, సూరాయ్, పంతులుగారితో మా వాసును కొట్టవద్దని చెపుతావు కదూ ?" అని సూరాయితో ఆమె నవ్వుతూ అంది.

"ఓ" అని తల ఎగురవేశాడు సూరాయి.

"ఊఁ. ఇక వెళ్ళు, కొట్టరులే. ఆలస్యం చెయ్యకు మరీ. మళ్ళీ అమ్మ వస్తుంది" అని మెల్లిగా వీపుమీద చేయివేసి ముందుకు నడిపించింది.

ఇక తప్పనట్టేవుం దనుకుని మందగమనంతో సూరాయితో కలిసి మెల్లిగా కదిలివెళ్ళాడు వాసు. అత్తయ్య వాడు మలుపు తిరిగిందాకా చూసి లోపలికి వెళ్లి తలుపు చేరవేసింది.

ప్రతిరోజూ యిదే తంతు. ఒకొక్కరోజు పంతులుగారు యిద్దరు ముగ్గురు పిల్లలనుగూడ పంపిస్తూవుంటారు వీడికోసం. వాళ్లు యమభటులలాగా వీణ్ణి లాక్కుపోతూంటారు. వీడికి సూరాయి స్నేహితం. వాడు యింటిదగ్గిర యీ గోల ఏమీ లేకుండా బళ్లోకి అని చెప్పివచ్చి వీళ్ళ అరుగుమీద వాసుకోసం అన్నట్టు తిష్ఠవేస్తాడు. పంతులుగారితో వాసు వచ్చిందాకా వుండమని వాళ్ళ అమ్మో, నాన్నో చెపితే వున్నానని చెప్పి తప్పించుకుంటాడు. కాకపోయినా పంతులుగారి చేతిలో తన్నులు తినీ తినీ శరీరమూ, బుద్ధీకూడా మొద్దుబారి పోవటంవల్ల యిక ఆ విషయమయిన భయం వాడికిప్పుడూ లేదు. వాసును ప్రతిరోజూ యిలా సాగదీసి బళ్లోకి పంపేసరికి రాధమ్మకు తాతలు దిగివస్తారు. అటు యింటెడు చాకిరీ చేసుకుని యిటు పిల్లలనూ సవరించుకునేసరికి ప్రాణాలు చేదుకుపోతవి. అందుకనే ఆమె కంత విసుగు. పిల్లలకు రోజుకు నాలుగుమాట్లు పాతిపెట్టి బయటికి తీస్తూంటుంది. రోజూ యిలా వాళ్ళను హతమారుస్తేమాత్రం ఏం ప్రయోజన ముంటుంది? ఇంకా నాలుగురోజులు పోతే వాళ్లే బుద్ధికలిగి చదువుకుంటా రని అత్తయ్యవాదం. అందుకనే అత్తయ్య అంటే పిల్లలంతా ప్రాణాలు విడుస్తారు.

వాకిలితలుపు విసురుగా తెరుచుకుంది.

"అత్తయ్యోయ్, అమ్మోయ్" అని కేకలు వేస్తూ పరుగెత్తుకుంటూ వచ్చి తల్లిని కావలించుకున్నాడు వాసు. రాధమ్మ చకిత అయిపోయింది. అత్తయ్య కాశ్చర్యం వేసింది.

"ఏమిట్రా, అప్పుడే వచ్చేశావేంరా ?" అని కావలించుకున్న వాసును విడదీసి చేయిపట్టుకుని అడిగింది రాధమ్మ.

"ఇవ్వాళ బడి లేదు" వాసు పొంగి పోయే సంతోషంతో అన్నాడు.

"ఏం, ఎందుకు లేదు?" విడదీసింది రాధమ్మ.

"పంతులుగారింట్లో తద్దినమట. అందుకని ఆటేదుపుట. అక్కడ పిల్లలెవరూ లేరు"

"అబ్బ, ముఖం చాటంత అయింది. ఇంకేం యిహ లే పీకేవేళదాకా ఊరేగొచ్చు గాడిద లాగా" అని విసురుగా లోపలికి వెళ్లింది రాధమ్మ.

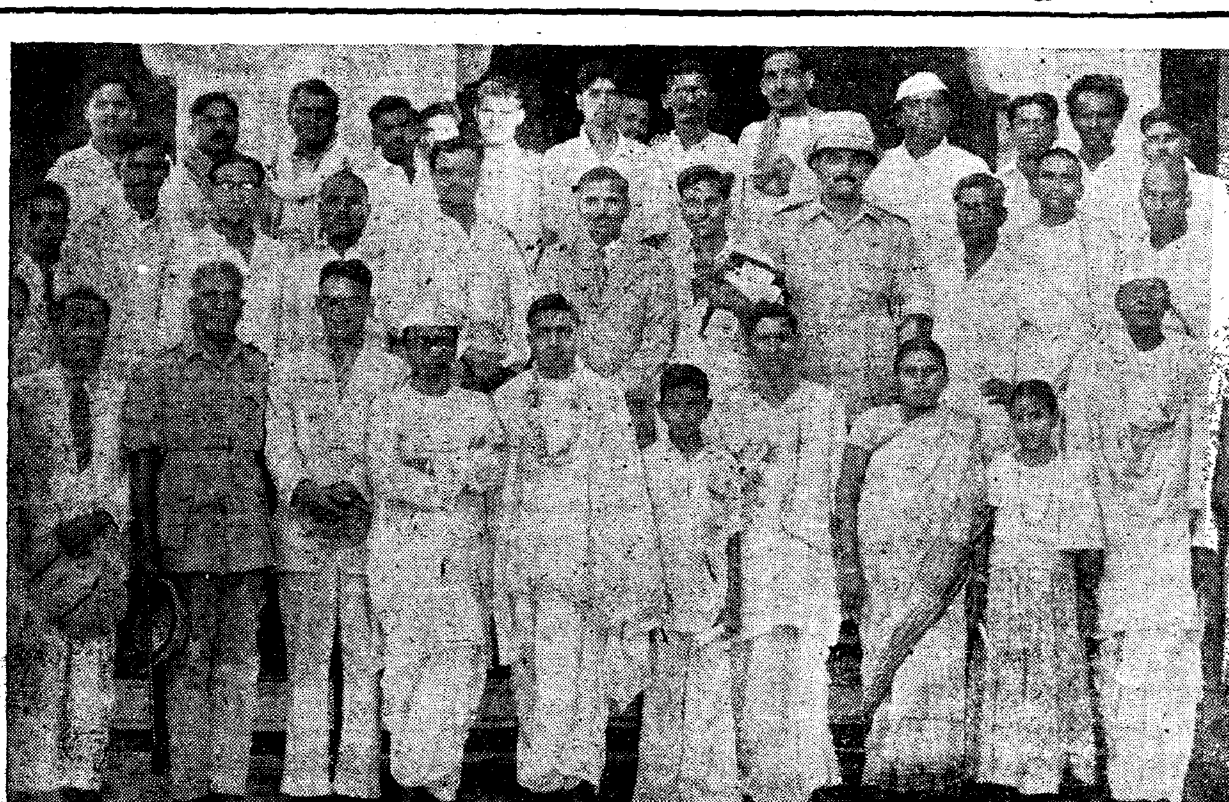

స్థానిక స్వపరిపాలన శాఖామంత్రి శ్రీ కల్లూరి చంద్రమౌళిగారు, హరిజనోద్ధరణ శాఖా మంత్రి వేముల కూర్మయ్యగారు ఒటీవల బెజవాడ వెళ్లినప్పుడు పురపాలక సంఘంవారు సన్మానపత్రాలు సమర్పించారు. మంత్రులు, పురపాలక సంఘాధ్యక్షుడు ముందువరసలో నిలబడి ఉన్నారు.